

1. Mustafa Kemal'in dünyaya geldiği günlerde Osmanlı Devleti birçok açıdan sıkıntılı bir dönemden geçiyordu. Yüzyıllardır sahip olduğu topraklar üzerinde hakimiyetini korumakta ve bu topraklar üzerinde yaşayan toplulukları bir arada tutmakta zorlanıyordu. Fransız İhtilali sonrası dünyaya yayılan milliyetçilik, özgürlük ve eşitlik kavramları çok uluslu Osmanlı Devleti'ni de Balkan topraklarından başlayarak etkilemeye başladı. Avrupalı devletlerin kışkırtmaları sonucunda Balkan toplulukları Osmanlı Devleti'ne karşı isyan etmeye başladı. Selanik ve Manastır'ı da içine alan Makedonya'da Osmanlı huzur ve güveni sağlamakta zorlanıyordu. Müslüman, Musevi, Rum, Ermeni ve Bulgar gibi çeşitli milletlerin iç içe yaşadığı bu bölgede azınlıkların kurduğu çeteler halkın can güvenliğini tehdit ediyordu. Yakından tanık olduğu tüm bu gelişmeler Mustafa Kemal'de vatanseverlik duygularının oluşmasında ve askerlik mesleğini seçmesinde etkili olmuştur.

Verilen parçadan hareketle Mustafa Kemal'in meslek seçiminde doğup büyüdüğü yerin;

I. Siyasi II. Sosyal III. Ekonomik

özelliklerinden hangisinin etkili olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I,II ve III

2. Osmanlı Devleti'nin çöküş sürecinde ülkeyi içinde bulunduğu zor durumdan kurtarmak ve varlığını sürdürmek için bazı fikir akımları geliştirilmiştir. Bu fikir akımlarından biri de İslamcılıktır. Bu akımı savunanlara göre İslamiyet devlet ve toplum düzeni açısından en yararlı düşüncedir. Devleti kurtarmak için İslamiyet kuralları bütünüyle devlet ve toplum hayatına uygulanmalıdır. Hilafet makamı altında bütün İslam ülkeleri arasında birlik kurulmalıdır. Osmanlı padişahı aynı zamanda Müslümanların halifesi olduğu için kurulacak İslami birlik, Osmanlı Devleti'nin öncülüğünde olacak bu sayede devlet eski güçlü ve saygın haline kavuşacaktır. Ancak yaşanan gelişmeler İslamcılık akımının Osmanlı Devleti'ni içinde bulunduğu zor durumdan kurtarmada çözüm olmadığı görülmüştür.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi İslamcılık akımının geçerliliğini yitirdiğine kanıt olarak gösterilebilir?

A) Mebusan Meclisinde gayrimüslimlere de temsil hakkı verilmesi
B) Balkan uluslarının bağımsızlık gayesi ile Osmanlı'ya karşı ayaklanması
C) Birinci Dünya Savaşında halife'nin cihat fetvasının yeterli karşılık bulmaması
D) Osmanlı Devleti'nin batılı ülkelere kapitülasyon vermesi

3. Amerikalı öğretim görevlisi Richard D. Robinson: Kemal'in hayatının ilk aşamalarına askerlik hâkimdir ve kendisinin askerî deha sahibi olduğu hususunda hiç şüphe yoktur. Âmirlerinin gözünde popüler olmamasına rağmen, çabuk yükseldi. Askerî dehası en iyi olarak şu beş nitelikte tanımlanabilir:

- Kişisel cesaret,
- Olayların gidişini değerlendirerek sonucunu tespit edebilme,
- Sabır ve kendi hareketlerinin en etkili olabileceği zamanı kavrayış,
- Düşman kuvvetlerin gücünü objektif biçimde ve doğru olarak değerlendirme kabiliyeti,
- Mantık ve zeka gücüne büyük önem vermesi,

Bu bilgiler doğrultusunda Atatürk'ün hangi kişisel özelliğinden bahsedilmemiştir?

A) İleri görüşlülük B) Akılcılık C) Gerçekçilik D) İnkılapçılık

4. Mustafa Kemal,

- Matematik alanında geometri kitabı yazmış ayrıca Türk kültür ve tarihi ile ilgili de çalışmalar yapmıştır.
- Çanakkale savaşlarında yer alma isteğini, 'Arkadaşlarım savaş cephelerinde ateş hatlarında bulunurken ben Sofya'da ataşemiliterlik yapamam.' diyerek dile getirmiştir.

Mustafa Kemal hakkında verilen bilgiler sırasıyla hangi seçenekte onun kişilik özellikleri ile doğru eşleştirilmiştir?

A) Çok yönlülüğü - İleri görüşlülüğü B) İleri görüşlülüğü - Cesaretliliği
C) Çok yönlülüğü - Vatanseverliği D) Liderliği - Kararlılığı

5. Birinci Dünya Savaşı'nın genel nedenlerinden olan;

- Sanayi inkılabı ile ortaya çıkan ham madde ve Pazar arayışı
- Fransız İhtilali ile ortaya çıkan milliyetçilik akımı
- Ülkeler arası bloklaşmalar ve silahlanma yarışı

dikkate alındığında savaşın ortaya çıkmasında hangisinin etkisi olduğu söylenemez?

- A) Milli egemenlik anlayışı
B) Ekonomik çıkar mücadelesi
C) Devletler arası siyasi rekabet
D) Ulusal bağımsızlık isteği

6.

I. Dünya Savaşı Öncesi

I. Dünya Savaşı Sonrası

Haritalar karşılaştırıldığında I. Dünya Savaşı'nın sonuçları ile ilgili hangisine ulaşılamaz?

- A) Sınır değişikliklerinin yaşandığına
B) Avrupa kıtasındaki tüm devletlerin siyasi sınırlarının değiştiğine
C) Çok uluslu imparatorlukların parçalandığına
D) İngiltere'nin sınırlarını koruduğuna

7. Mondros Mütarekesi'nin 7. maddesinde yer alan " İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit edecek bir durumun ortaya çıkması halinde istedikleri noktaları işgal edebilecektir." hükmü dikkate alındığında bu maddenin aşağıdakilerden hangisine zemin hazırladığı söylenebilir?

- A) Ankara'yı işgal ederek Milli Mücadeleyi başlamadan bitirmek
B) Osmanlı Devletini işgale hazır hale getirmek
C) Osmanlı'nın ekonomik gelirlerini ele geçirmek
D) Doğu Anadolu'yu işgal ederek burada Ermeni Devleti kurmak

8. Kuvayı Milliye birlikleri tek merkezden yönetilmiyordu ve düzenli birlikler değildi. Bulundukları bölgeleri savunmak amacıyla kurulmuş olan ve bölge halkının da desteğini alarak mücadele eden düzensiz birliklerdi.

Bu bilgilere göre Kuvayı Milliye için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yerel direniş örgütleridir.
B) Askeri disiplinden uzaktırlar.
C) Vatanın bütününe savunmayı amaçladılar.
D) Halkın desteğini almışlardır.

9. Erzurum Kongresi, toplanış bakımından bölgesel, aldığı kararlar bakımından ulusal bir kongredir.

Buna göre,

- I. Doğu illerinden gelen delegelerden oluşması,
II. Mustafa Kemal'in kongre başkanlığına seçilmesi,
III. "Vatan bir bütündür, parçalanamaz." kararının alınması,

ifadelerinden hangileri yukarıdaki açıklamayı doğrudan destekler niteliktedir?

- A) I ve II
B) II ve III
C) I ve III
D) I, II ve III

10. 24 Nisan 1920 tarihinde Mustafa Kemal meclis başkanlığına seçildi ve aynı gün mecliste şu önerge kabul edildi:

- Hükûmet kurmak zorunludur.
- Geçici bir hükûmet başkanı tanımak veya padişah vekili atamak doğru değildir.
- Büyük Millet Meclisinin üstünde bir kuvvet yoktur.
- Büyük Millet Meclisi yasama ve yürütme yetkilerini kendisinde toplamıştır.
- Meclis içinden seçilecek bir kurul hükûmet işlerini yürütür. Meclis başkanı aynı zamanda bu kurulun da başkanıdır.
- Padişah ve halife baskılardan kurtulduktan sonra meclisin düzenleyeceği kanuna göre yerini alır.

Buna göre Mustafa Kemal'in 24 Nisan 1920 tarihli önergesinden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Saltanat ve halifeliğin kaldırılacağı açıkça ifade edilmiştir.
 B) Yeni kurulan hükûmetin süreklilik göstereceğine vurgu yapılmıştır.
 C) Meclis güçler birliği ilkesini benimseyerek yetkileri kendinde toplamıştır.
 D) Kurulacak hükûmetin Meclis hükûmet sistemi ile ülkeyi yöneteceği açıklanmıştır.

11.

Yukarıda TBMM'ye karşı çıkarılan ayaklanmalarla ilgili verilen haritaya göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Çerkez Ethem, ayaklanmalarının birçoğunun bastırılmasında etkin rol üstlenmiştir.
 B) Meclise karşı çıkan ayaklanmaları fırsat bilen azınlıklar da isyan etmişlerdir.
 C) Ayaklanmaların yurdun her bölgesinde görülmüştür.
 D) İzmir ve çevresinde ayaklanma çıkmamıştır.

12. Batı Cephesinde düzenli ordunun kazandığı ilk zafer olan I. İnönü Savaşı'nın sonuçlarından bazıları şunlardır:

- I. Türk milletinin TBMM'ye olan güveni arttı.
 II. TBMM hükûmeti Londra Konferansına davet edildi.
 III. Rusya ile Moskova Antlaşması imzalandı.

Buna göre verilenlerden hangileri TBMM'nin uluslararası alanda sağladığı başarılarla örnek olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

13. İtilaf Devletleri tarafından, Sevr Antlaşması'na Ermeni Devleti'nin kurulmasını öngören bir madde konulmasından cesaret alan Ermeniler saldırılarını artırdılar. Bunun üzerine TBMM Hükûmeti, 15. Kolordu Komutanlığını Doğu Cephesi Komutanlığına dönüştürerek başına Kazım Karabekir'i atadı. Kazım Karabekir Paşa, Sarıkamış ve Kars'ı Ermenilerden kurtardı. 3 Aralık 1920'de imzalanan Gümrü Anlaşması ile Ermenistan TBMM'yi tanıyarak Sevr Antlaşmasındaki isteklerinden vazgeçti. Kars, Sarıkamış ve Iğdır TBMM Hükûmeti'ne bırakıldı. Ermenilerden elde edilen silah ve cephanenin bir bölümü Batı Cephesi'ne aktarıldı.

Bu bilgilerden hareketle Doğu Cephesi hakkında;

- I. TBMM hükûmeti bu cephede yürütme görevini kullanmıştır.
- II. Kazanılan siyasi başarıda düzenli ordunun başarısı etkili olmuştur.
- III. Doğu sınırın kesinleşmesi Batı Cephesinin kazanılmasına katkı sağlamıştır.
- IV. İtilaf Devletleri Osmanlı toprak bütünlüğünü bozacak faaliyetlere hukuki zemin hazırlamışlardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir ?

- A) I ve III B) II ve III C) I, II ve IV D) II, III ve IV

14. Mustafa Kemal Paşa, ordunun Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmesi kararını verdiği zaman, bunun birtakım sakıncaları olacağını tahmin etmiş fakat başarıya ulaşmak adına askerliğin gereklerini yerine getirmeyi yararlı görmüştü. Meclisteki bazı mebuslar Kütahya-Eskişehir yenilgilerinden Mustafa Kemal'i sorumlu tutuyor ve "Bugünkü halin sorumlusunu ordunun başında görmek isteriz" diyorlardı. Bu yüzden "başkomutan" olarak sorumluluğu üstlenmesi istendi. Mustafa Kemal Paşa ordunun maddi ve manevi gücünü arttırmak için üç ay süreyle, meclisin sahip olduğu yetkilerin kendisine verilmesi şartıyla başkomutanlığı kabul etti. 7-8 Ağustos 1921'de ise Tekalif-i Milliye Emirlerin yayımladı. Buna göre: Halk elindeki silah ve cephaneyi üç gün içinde komisyonlara teslim edecek, her aile birer kat çamaşır, birer çift çorap ve çarık verecek, halkın elinde bulunan araba ve hayvanların %20'sine el konulacaktı.

Yukarıdaki bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi kesin olarak söylenebilir?

- A) Türk ordusunun taarruz gücü artmıştır. B) Milli mücadele halkla birlikte yürütülmüştür.
C) Mustafa Kemal'e olan güven artmıştır. D) Yunan ordusuyla şartlar eşit hale gelmiştir.

15. Aşağıdaki tabloda Sakarya Meydan Muharebesi sırasında Türk Ordusunun ve Yunan ordusunun kaynakları verilmiştir.

	Er	Tüfek	Makinelik Tüfek	Top	Kamyon	Uçak
Türk Ordusu	96.326	54.572	825	196	240	2
Yunan Ordusu	120.000	57.000	2768	386	600	18

(Kurtuluş Savaşında Sakarya Meydan Muhaberesi, Genel Kurmay Bşk., s. 119)

Bu tablodaki verilere göre,

- I. Yunan ordusu askeri donanım bakımından Türk ordusundan daha güçlüdür.
- II. Türk ordusunun silah gücü Yunan silah gücünden daha fazladır.
- III. Türk ordusu ve Yunan Ordusu aynı vurucu güce sahiptir.

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) Yalnız III D) I ve III

16. Aşağıda Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın bazı maddeleri verilmiştir.

- Türk ve Yunan kuvvetleri arasındaki silahlı çatışmalar sona erecektir.
- İstanbul ve Boğazlar, TBMM Hükûmeti'ne bırakılacaktır.
- İtilaf Devletleri barış antlaşması yapıncaya kadar Boğazlarda kalabilecektir.
- Yunanlar; Meriç Nehri sınır olmak üzere, antlaşmanın yürürlüğe girmesini izleyen 15 gün içinde
- Doğu Trakya'yı boşaltacaktır.

Verilen maddelerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Milli Mücadelenin askeri safhası sona ermiştir. B) Osmanlı Devleti hukuken yok sayılmıştır.
C) Kaybedilen Balkan toprakları geri alınmıştır. D) Doğu Trakya, Yunan işgalinden kurtarılmıştır.

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	C	D	C	A	B	B	C	C	A
11	12	13	14	15	16				
A	C	C	B	A	C				

Hatay MEM ve Muğla MEM sorularından derlenmiştir...